

IEP predstavil hlavné závery zo štúdie „Čo s bratislavským odpadom?“

Cieľom hlavného mesta je udržať mieru skládkovania na úrovni približne 10 %. Pre dosiahnutie tohto cieľa zvažuje výstavbu tretieho kotla v spaľovni ZEVO Bratislava.

Bratislava dlhodobo patrí medzi mestá s najnižšou mierou skládkovania na Slovensku. Vďaka spaľovni – zariadeniu na energetické využitie odpadov „ZEVO Bratislava“ sa v Bratislave skládkuje len desatina všetkých komunálnych odpadov, čo je výrazne menej ako slovenský priemer 52 %.

Cieľom hlavného mesta je udržať mieru skládkovania na úrovni približne 10 %, a to aj napriek rastúcej produkcii odpadov a zvyšovaniu počtu obyvateľov mesta. Pre dosiahnutie tohto cieľa hlavné mesto zvažuje výstavbu tretieho kotla v spaľovni ZEVO Bratislava.

Inštitút environmentálnej politiky (IEP) Ministerstva životného prostredia SR preto na objednávku hlavného mesta pripravil v decembri 2020 štúdiu s názvom „Čo s bratislavským odpadom?“, ktorá sa venuje nákladom a prínosom výstavby tretieho kotla spaľovne.

Aktuálne štatistiky

V roku 2019 dosahovala priemerná produkcia komunálneho odpadu v Bratislave 453 kg na obyvateľa. V porovnaní s inými krajskými mestami, kde sa priemer pohybuje vo výške 410 kg na obyvateľa, je produkcia na obyvateľa v Bratislave vyššia. Ak by sa však zohľadnili aj obyvatelia s tzv. obvyklým pobytom (cca 66 000 obyvateľov), priemerná produkcia komunálneho odpadu v Bratislave by dosahovala iba 398 kg na obyvateľa.

V roku 2019 bolo v Bratislave vytriedených 32 % komunálneho odpadu (v ostatných krajských mestách 39 %). Pri nezapočítaní kovových odpadov je miera triedenia na rovnakej úrovni v Bratislave, ako aj v ostatných

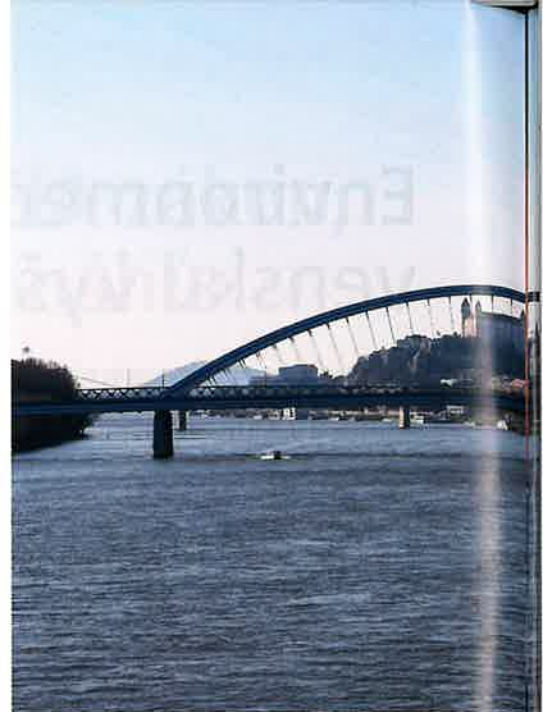
krajských mestách (27 %), avšak Bratislava väčšinu svojho odpadu energeticky využije.

Väčšina vytriedeného komunálneho odpadu sa recykluje, pričom miera recyklácie v roku 2019 dosahovala približne 29 %. Komunálny odpad, ktorý sa v Bratislave nevytriedi a nerecykluje, sa energeticky využíva v ZEVO Bratislava. Ide najmä o zmesový komunálny odpad, objemný odpad a vytriedený odpad z papiera a plastov, ktorý nie je možné recyklovať. Zvyšná časť komunálnych odpadov (približne 10 až 15 %) končí každoročne počas odstávok spaľovne ZEVO Bratislava na skládke.

Projekt

Súčasná kapacita spaľovne ZEVO Bratislava s dvoma kotlami dosahuje 134 000 ton odpadu ročne, pričom v zariadení sa využíva v prvom rade komunálny odpad z Bratislavy. Na základe doterajších skúseností spoločnosti OLO a.s., sa pri projekte výstavby tretieho kotla počítá so životnosťou kotla 20 rokov. Začiatok výstavby tretieho kotla je predpokladaný v roku 2022, s ukončením výstavby v roku 2024 a spustením prevádzky v roku 2025 s kapacitou 65 400 ton odpadu ročne.

Podľa prognózy by v roku 2025 množstvo zmesového komunálneho odpadu a nerecyklovateľného odpadu z Bratislavy prevyšovalo súčasnú kapacitu spaľovne (2 kotly) iba o 3 300 ton. Toto množstvo by sa však postupne zvyšovalo, v roku 2045 by chýbalo už 39 700 ton kapacity. Bez výstavby tretieho kotla by tento odpad musel prejsť mechanicko-biologickou úpravou, po ktorej by sa časť skládkovala a miera skládkovania by dosahovala 8 %.

Ak by sa však Slovensku darilo plniť národné ciele stanovené na úrovni EÚ (na ktorých by mala podieľ aj Bratislava), súčasná kapacita spaľovne ZEVO Bratislava by prevyšovala množstvo nevytriedeného komunálneho odpadu z Bratislavy počas celého obdobia predpokladanej životnosti tretieho kotla (roky 2025 – 2045).

Pokiaľ by sa totiž projekt tretieho kotla nerealizoval, podľa novely zákona o odpadoch by nevytriedený komunálny odpad prešiel mechanicko-biologickou úpravou a následne bol skládkovaný alebo zhodnocovaný v podobe tuhého alternatívneho paliva v cementárňach. Cieľ Bratislavy udržať mieru skládkovania na úrovni 10 % by teda bol splnený aj bez výstavby tretieho kotla.

Čo sa týka finančného a ekonomického hľadiska, podľa prognóz by projekt s najväčšou pravdepodobnosťou bol finančne, ako aj celospoločensky návratný (voľná kapacita by slúžila na spaľovanie komunálneho odpadu z okolitých obcí, priemyselného odpadu, ako aj odpadu z ilegálnych skládok), no ak by sa využilo len o 16 % menej odpadu, alebo ak by investičné náklady na projekt narástli o 20 %, projekt by už bol finančne aj ekonomicky nevýhodný.

Existuje alternatíva

Podľa štúdie by vhodnejšou alternatívou mohol byť adresnejší množstvový zber pomocou označovania zberných nádob, napr. tzv. žetónový zber. Tento systém preukázateľne dokáže znížiť produkciu zmesového komunálneho odpadu až o 33 % a zvyšuje mieru jeho triedenia².

V bytových domoch je to dokonca až 44 %. Triedenie tohto odpadu by tak prispelo k zníženiu zmesového komunálneho odpadu a zvýšeniu miery triedenia. Mesto by následne mohlo zvážiť vybudovanie hygienizačnej linky a kompostárne, alebo bioplynovej stanice na zhodnocovanie vytriedeného kuchynského bioodpadu.

Ako alternatívny scenár, namiesto stavby tretieho kotla spalovne, Inštitút environmentálnej politiky preto navrhuje vybudovanie centra opätovného použitia a podporu triedeného zberu kuchynského bioodpadu. Centrum opätovného použitia by mohlo zabezpečiť využitie, resp. recykláciu 32 % objemného odpadu, ktorý v Bratislave tvorí až 50 kg na obyvateľa ročne. Zabezpečenie zberných nádob, košíkov a vreciek na zber kuchynského bioodpadu do každej domácnosti by zasa mohlo zvýšiť vytriedenie kuchynského bioodpadu zo zmesového komunálneho odpadu až na 60 % potenciálu. Celkovo by sa tak ročne vytriedilo 10 000 ton kuchynského bioodpadu, ktorý by mohol byť zhodnocovaný v kompostárni alebo bioplynovej stanici. Náklady na uskutočnenie tejto alternatívy sa za obdobie ekvivalentné životnosti tretieho kotla odhadujú na zhruba 49,3 mil. eur. Na porovnanie, investičné

Zároveň, po vzore miest ako Viedeň či Praha, možno predchádzanie vzniku odpadu podporiť aj zriadením tzv. centier opätovného použitia, kam by obyvatelia mohli odnášať funkčné a zachované predmety na ďalšie využitie.

Ďalšou možnosťou je podpora triedeného zberu kuchynského bioodpadu, ktorý tvorí v priemere až 24 % zo zmesového komunálneho odpadu.

a prevádzkové náklady tretieho kotla, očistené o príjmy z predaja elektrickej energie, by dosahovali zhruba 53,6 mil. eur.

Záver

Inštitút environmentálnej politiky odhaduje, že cieľ minimalizácie skládkovania bude v Bratislave splnený aj bez výstavby tretieho kotla v spalovni, pričom tretí kotol spalovne by zároveň nemal vplyv na mieru triedenia ani mieru recyklácie komunálneho odpadu.

Mesto má na starosti nakladanie so zmesovým komunálnym odpadom, objemným odpadom, drobným stavebným odpadom a záhradným a kuchynským bioodpadom. Alternatívou a pravdepodobne vhodnejším riešením by preto mohlo byť vybudovanie centra opätovného použitia, ako aj podpora triedeného zberu kuchynského bioodpadu.

Mgr. Filip Kozoň,
JUDr. Katarína Liebscherová,
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

- 1 Čo s bratislavským odpadom (minzp.sk)
- 2 Slučiaková S. (2019). Spravodlivé odpady. Dostupné na internete: <https://www.minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/spravodlive-odpady.html>

KOMPLEXNÝ BALÍK SLUŽIEB PRE NAKLADANIE S ODPADOM NA JEDNOM MIESTE

Naše skúsenosti vo váš prospech

11 rokov skúseností a viac ako 600 spokojných klientov

Zodpovednosť ✓

Spoľahlivosť ✓

Dôveryhodnosť ✓

 asekol
ZO STARÉHO NOVE!

Tel.: +421 2 3211 8800

E-mail: info@asekol.sk

www.asekol.sk